

КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

ФРАНКО Олександр

Приватний заклад вищої освіти «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»

<https://orcid.org/0009-0006-9510-927X>

franko@suem.edu.ua

Метою статті є дослідження концепції формування системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, що дозволить забезпечити ефективність управління, прозорість рішень та мінімізацію ризиків для акціонерів. Методологія дослідження ґрунтується на аналізі існуючих підходів до корпоративного управління, інтеграційних процесів, а також систематизації сучасних принципів контролю та управління ризиками.

Результати дослідження показали, що інтеграція акціонерних товариств у великі корпоративні структури дозволяє досягати синергії через інтеграцію фінансових, матеріальних і інтелектуальних ресурсів, що забезпечує підвищення ефективності корпоративного управління та довгостроковий розвиток компаній. Визначено, що інтеграційні об'єднання акціонерних товариств можна трактувати як специфічну форму корпоративної взаємодії акціонерних компаній. Ці об'єднання утворюють групу взаємозв'язаних акціонерних товариств, що працюють під єдиним управлінським центром. Їхня мета – досягнення синергетичного ефекту шляхом об'єднання фінансових, матеріальних та інтелектуальних ресурсів, що сприяє покращенню корпоративного управління, розширенню ринків збуту та забезпеченню сталого й довготривалого розвитку компаній-учасників.

Наукова новизна полягає у визначенні ключових принципів та складових системи корпоративного контролю для інтеграційних об'єднань, серед яких стратегічний, фінансовий, операційний контроль, а також автоматизація та діджиталізація контролю.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що розроблена система корпоративного контролю сприяє стійкості та ефективності інтеграційних об'єднань акціонерних товариств, підвищуючи прозорість рішень і захист прав акціонерів. Перспективи подальших досліджень включають вдосконалення методів управління ризиками та інтеграції інновацій у систему контролю в умовах динамічного ринкового середовища.

Ключові слова: корпоративний контроль, системи корпоративного контролю, інтеграційні об'єднання, акціонерні товариства, управління ризиками, прозорість, синергія.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-24>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Інтеграція бізнес-структур у форматі акціонерних товариств зумовлена потребою в координації їх діяльності на внутрішньому та міжнародному рівнях, забезпеченні сталого розвитку і оптимізації управлінських процесів. У сучасних умовах глобалізації економіки та зростання конкурентного тиску, ефективне управління акціонерними товариствами набуває особливої актуальності. Зокрема, вирішального значення набуває інтеграція таких товариств у більші бізнес-структури, з метою досягнення економії на масштабах, оптимізації виробничих та управлінських процесів, а також ефективнішого реагування на зовнішні виклики. У цьому контексті, корпоративний контроль в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств стає ключовим фактором, що впливає на їхню здатність до виживання та розвитку. Відповідно до цього, постає проблема формування та удосконалення систем корпоративного контролю, яка б надавала можливість адекватно оцінювати, прогнозувати та управляти ризиками, а також гарантувала б захист прав та інтересів всіх учасників інтеграційних об'єднань.

Це зумовлює необхідність розробки концептуальних підходів до корпоративного контролю, що враховуватимуть специфіку інтеграційних процесів та механізмів корпоративного управління в акціонерних товариствах. Відтак, актуальність дослідження полягає в необхідності вирішення комплексу теоретичних та практичних питань, пов'язаних із формуванням системи корпоративного контролю, яка могла б забезпечити:

- збалансування інтересів акціонерів та управлінського апарату, що особливо актуально в умовах, коли управління компанією зосереджене в руках міноритарних акціонерів;
- ефективність управлінських рішень, що ґрунтується на об'єктивному моніторингу діяльності та результатів інтеграційних об'єднань;
- прозорість та відкритість інформації про фінансовий стан і бізнес-операції, що сприяє підвищенню довіри інвесторів та кредиторів;
- здатність швидко та ефективно реагувати на виклики зовнішнього середовища, мінімізуючи негативний вплив економічних, політичних та соціальних змін.

Отже, дане дослідження спрямоване на розробку теоретичних основ та практичних рекомендацій щодо формування та впровадження системи корпоративного контролю в

інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, з урахуванням сучасних трендів розвитку корпоративного управління та інтеграційних процесів у світовій економіці.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасні українські та зарубіжні вчені вивчають різні аспекти, пов'язані з корпоративним контролем, включаючи ревізійну діяльність, управління корпоративними правами, економічну безпеку підприємств, що разом формують науково-методичну основу для вивчення системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств. Зокрема можна згадати таких вчених, як В. Боковець, І. Бурачек, О. Вілліамсон, В. Гриньова та О. Попов, О. Гуцалюк та Н. Небаба, В. Добровольська, В. Євтушевський, Д. Задихайло та Р. Кібенко, І. Ігнатєва та О. Гарафонова, Г. Козаченко та А. Воронцова, О. Кузьмін, Л. Чернобай, А. Босак, О. Скибінський, М. Колісник, З. Гаталяк та О. Мукан, Є. Палига, В. Печерський, О. Сватюк, К. Сердюков, Р. Сесінс, Р. Сміт, А. Черпак, Дж. Шоу.

Отже, розглянуті наукові праці охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних із корпоративним контролем, та слугують науково-методичною базою для формування концепції корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, яка повинна включати багаторівневий підхід до управління, інтеграцію фінансових, економічних і соціокультурних чинників, а також відповідати сучасним викликам глобалізації та економічної нестабільності.

У більшості випадків дослідження проблем формування та розподілу корпоративного контролю, а також регулювання корпоративних відносин зосереджуються на окремих аспектах корпоративного управління. Серед них – стратегічне керування розвитком, інноваційно-інвестиційна діяльність корпорацій, створення корпоративних інтеграційних структур або соціокультурна складова управління. Такий підхід не сприяє цілісному та системному підходу до побудови корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є формування концепції системи корпоративного контролю, що дозволить забезпечити високий рівень управління і контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, що сприятиме їхній стабільності, інноваційному розвитку та адаптації до змінюваних умов ринку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У сучасних економічних дослідженнях значну увагу приділяють аналізу таких понять, як «корпоративна інтеграція» та «корпоративне об'єднання». Українські та зарубіжні дослідники детально розглядають їхню сутність, різноманітні класифікаційні підходи та чинники, які впливають на розвиток цих процесів в умовах інновацій.

Проте, на наш погляд, як у наукових роботах, так і в міжнародній бізнес-практиці спостерігається певна термінологічна невизначеність. Тому на початку дослідження важливо визначити розуміння сутності поняття «інтеграційні об'єднання» та «інтеграційні об'єднання акціонерних товариств».

Корпоративна інтеграція зазвичай означає процес об'єднання кількох компаній, що може мати різні форми – від створення нової юридичної особи до розширення діяльності існуючої організації. Цей процес може включати злиття, поглинання або формування стратегічних партнерств. Основними цілями інтеграції є підвищення ефективності операцій, освоєння нових ринків, а також розширення асортименту продуктів і послуг. Значною перевагою корпоративної інтеграції є можливість посилити конкурентні позиції компанії, збільшити частку ринку та оптимізувати витрати.

Інтеграційний процес, зазвичай, складається з переговорів, фінансового аналізу, оцінки активів і зобов'язань, укладання угод і планування подальшого злиття. У результаті відбувається глибша синергія компаній, що дає змогу ефективніше використовувати ресурси, гармонізувати корпоративні культури та об'єднати стратегії для досягнення спільного успіху. Тому корпоративна інтеграція сприяє встановленню стабільних відносин між компаніями на всіх етапах – від розробки і виробництва до комерціалізації продукції.

Корпоративні інтеграційні об'єднання мають важливе значення в сучасному бізнесі, відрізняючись від традиційних форм співпраці, таких як угоди купівлі-продажу або партнерства. Ці об'єднання вирізняються стратегічною орієнтованістю на довгострокове управління, яке

виходить за межі звичайних ділових відносин. На відміну від загального поняття корпоративної інтеграції, корпоративне об'єднання має більш вузький характер. Воно охоплює не лише процеси злиття або поглинання, але також включає створення групи взаємопов'язаних компаній, які працюють під спільним управлінським центром. Учасники таких об'єднань зазвичай укладають тривалі контракти, що визначають їхню співпрацю на перспективу.

Ключовою метою таких об'єднань є досягнення синергетичного ефекту, який сприяє підвищенню ефективності, конкурентоспроможності та стабільному розвитку бізнесу всіх учасників. Завдяки ефекту масштабу, об'єднання можуть спільно використовувати ресурси та оптимізувати свої процеси, що призводить до економічних переваг. Крім того, корпоративні об'єднання дозволяють поєднувати різні компетенції та активи, що стимулює досягнення спільних цілей.

Спільна діяльність учасників дозволяє їм краще використовувати свої конкурентні переваги та доповнювати один одного, що сприяє ефективнішому функціонуванню всієї структури. Таким чином, корпоративні інтеграційні об'єднання стають стратегічним інструментом для створення платформи, яка сприяє зростанню, підвищенню конкурентоспроможності та довгостроковому розвитку в умовах динамічного бізнес-середовища.

Ми пропонуємо визначити термін «інтеграційні об'єднання», як форму організації бізнесу, що передбачає довгострокове об'єднання кількох незалежних компаній або підприємств з метою досягнення спільних стратегічних цілей. Вони функціонують на основі спільного використання ресурсів, компетенцій та управлінських рішень, що дозволяє підвищити ефективність, конкурентоспроможність і забезпечити стійкий розвиток усіх учасників за рахунок синергії та оптимізації процесів.

З урахуванням даного сутнісного визначення, можна надати трактування дефініції «інтеграційні об'єднання акціонерних товариств». Отже, інтеграційні об'єднання акціонерних товариств - це особлива форма корпоративної взаємодії акціонерних компаній, яка включає створення групи взаємопов'язаних акціонерних товариств, що функціонують під єдиним управлінським центром. Ці об'єднання спрямовані на досягнення синергетичного ефекту через інтеграцію фінансових, матеріальних і інтелектуальних ресурсів, що дозволяє підвищити ефективність корпоративного управління, розширити ринки збуту та забезпечити довгостроковий і сталий розвиток компаній-учасників.

З поглядів сучасних науковців і практиків управління інтеграційні об'єднання, зокрема об'єднання акціонерних товариств, відіграють ключову роль у розвитку сучасної економіки, оскільки дозволяють компаніям більш ефективно відповідати на виклики глобалізації та підвищеної конкуренції. Завдяки інтеграції ресурсів та управлінських компетенцій учасники таких об'єднань можуть досягати значно більших результатів, ніж діючи поодиночі.

Також, інтеграційні об'єднання акціонерних товариств сприяють підвищенню фінансової стійкості учасників, адже в умовах спільного управління фінансовими ресурсами та ризиками підприємства можуть краще захищатися від негативних економічних і ринкових коливань. Більш того, такі об'єднання полегшують доступ до нових ринків і технологій, оскільки компанії в складі інтеграційного об'єднання можуть спільно інвестувати в інновації та розвиток.

Українські вчені підкреслюють, що особливе значення інтеграційні об'єднання акціонерних товариств мають у галузях з високим рівнем технологічної та ресурсної залежності, таких як сільське господарство, енергетика або промисловість. Наприклад, у сільськогосподарському секторі, де кліматичні та ринкові ризики є надзвичайно високими, інтеграція може забезпечити не лише економічну безпеку, але й розвиток через доступ до нових технологій, зменшення витрат на виробництво та покращення управління ланцюгами постачання.

Такі об'єднання також відіграють важливу роль у процесі стратегії диверсифікації компаній, коли різні напрямки діяльності об'єднаних підприємств створюють синергію і дають змогу збалансувати ризики між різними секторами або ринками. Це підвищує конкурентоспроможність учасників на глобальному рівні, дозволяючи їм більш ефективно адаптуватися до змін економічних умов.

Таким чином, інтеграційні об'єднання акціонерних товариств є не лише інструментом зростання та розширення бізнесу, але й засобом створення довготривалих конкурентних переваг. Розвиток таких структур потребує чіткого планування, стратегічного бачення та ефективного управління, що дозволяє максимізувати позитивний вплив на економічний розвиток і стійкість кожної з компаній-учасників.

Перехід до концепції формування системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств є природним продовженням теми, оскільки саме ефективний контроль є ключовим елементом управління в таких структурах. У процесі інтеграції компанії зіштовхуються зі складністю координації та контролю спільної діяльності, а також із необхідністю забезпечення прозорості управлінських рішень, що важливо для досягнення спільних цілей.

Ми підтримуємо наукову концепцію, запропоновану у дисертаційному дослідженні К. Сердюкова [17], в якому він провів узагальнення та аналіз термінології, яка використовується як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками для визначення корпоративного управління та контролю в господарських товариствах.

Рис. 1. Складові системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств
Джерело: сформовано автором

Поряд з цим, ми вважаємо за доцільне додатково розглянути виокремлення таких основних підходів до визначення поняття «корпоративний контроль»:

1. Агентсько-представницький підхід (акціонери, органи корпорації, представництво, права власності, частки статутного капіталу).
2. Динамічно-представницький підхід (взаємодія, учасники КВ, співробітництво, збалансування, участь).
3. Функціонально-контрольний підхід (функція, нагляд, спостереження, перевірка, контрольні повноваження, норми).
4. Владно-розпорядчий підхід (влада, економічна влада, владні повноваження, політика, вигода, вплив, визначення впливу).

Дотримання цих принципів допоможе забезпечити ефективне управління корпоративним контролем і сприятиме гармонізації відносин між усіма учасниками корпоративних процесів.

Відтак, корпоративний контроль в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств повинен забезпечувати гармонізацію інтересів учасників та ефективне використання спільних ресурсів. Важливою складовою є також підтримка інноваційного розвитку та забезпечення стійкого зростання компаній-учасників, що потребує використання сучасних управлінських підходів, таких як діджиталізація контролю, автоматизація управлінських процесів та застосування передових інструментів аналізу даних.

Таким чином, система корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств виступає ключовим інструментом забезпечення ефективного функціонування об'єднання, підтримки синергії між його учасниками та досягнення довгострокових стратегічних цілей.

Для подальшого розвитку концепції системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств важливо визначити її основні складові з позиції їх формування та функціонування.

Система корпоративного контролю повинна охоплювати не лише управлінські процеси, але й забезпечувати їхню інтеграцію з фінансовими, операційними та стратегічними аспектами діяльності компаній-учасників.

Система корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств має бути комплексною та багаторівневою. Система повинна враховувати як внутрішні, так і зовнішні чинники, а також використовувати сучасні підходи до управління та контролю. Її формування повинно базуватися на принципах прозорості, підзвітності, ефективності, адаптивності тощо. Інтеграція контролю з управлінням ризиками, підтримка інновацій та автоматизація процесів є важливими елементами цієї системи. Дотримання зазначених принципів та врахування всіх складових корпоративного контролю дозволить забезпечити ефективне функціонування об'єднання, гармонізацію інтересів учасників і досягнення довгострокових стратегічних цілей.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки. Інтеграція акціонерних товариств у більші корпоративні структури дозволяє ефективно вирішувати питання управління, оптимізації операційних процесів та досягати синергії між учасниками. Це стає критично важливим в умовах глобалізації та конкурентного тиску.

Визначено, що інтеграційні об'єднання акціонерних товариств – це особлива форма корпоративної взаємодії акціонерних компаній, яка включає створення групи взаємопов'язаних акціонерних товариств, що функціонують під єдиним управлінським центром. Такі об'єднання спрямовані на досягнення синергетичного ефекту через інтеграцію фінансових, матеріальних і інтелектуальних ресурсів, що дозволяє підвищити ефективність корпоративного управління, розширити ринки збуту та забезпечити довгостроковий і сталий розвиток компаній-учасників.

Обґрунтовано, що в умовах інтеграції акціонерних товариств важливим є формування ефективної системи корпоративного контролю, яка б забезпечувала прозорість управлінських рішень, захист прав акціонерів, мінімізацію ризиків та підвищення ефективності діяльності. Автором визначено, що система корпоративного контролю повинна базуватися на таких ключових принципах, як прозорість, підзвітність, ефективність контролю, інтеграція контролю з управлінням ризиками, адаптивність, збалансованість прав і відповідальності, справедливість, превентивність, демократизм, раціональність та інформаційна прозорість.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Боковець В.В. Теоретико-методичні засади управління корпораціями: монографія. Київ: Кондор, 2016. 206 с.
2. Гуцалюк О.М., Небаба Н.О. Соціокультурні аспекти розподілу та реалізації корпоративного контролю в інтегрованому корпоративному об'єднанні. *Ефективна економіка*, 2017. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7207>
3. Гуцалюк О.М. Інноваційна складова в управлінні ефективністю інтеграційних перетворень корпоративних підприємств. *Вісник Одеського національного університету. Серія: «Економіка»*. 2017. Том 22. Вип. 10 (63). С. 102-108.
4. Добровольська В.В. Корпоративний контроль у сфері господарювання: поняття та ознаки. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Т. 1. Вип. 3. С. 231-235.
5. Євтушевський В.А. Корпоративне управління: підручник; КНТУ ім. Т.Шевченка, НАПН України. Київ: Знання, 2006. 406 с.
6. Іванов Ю.Б., Пилипенко А.А. Інтеграційний розвиток суб'єктів господарювання: теоретичне обґрунтування та організація управління:
7. Сердюков К.Г. Корпоративний контроль в системі управління господарськими товариствами: дис. доктора екон. наук: 08.00.04 / Харківський державний університет харчування та торгівлі Міністерства освіти і науки України. Харків, 2018. 558 с.

8. Сердюков К.Г. Корпоративний контроль в господарських товариствах: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: Константа, 2018. 400 с.
9. Hutsaliuk O.M., Bondar Iu.A., Popov O.Y. Forming of Investment Attractiveness and Providing of Economic Efficiency of Corporate Integration Association. *Economic Herald of the Donbass*. 2022. № 2 (68). Pp. 41-51.

REFERENCES:

1. Bokovets, V.V. (2016). Teoretyko-metodychni zasady upravlinnia korporatsiamy: monohrafiia* [Theoretical and methodological foundations of corporate management: monograph]. Kyiv: Kondor. 206 p. [in Ukrainian].
2. Hutsaliuk, O.M., & Nebaba, N.O. (2017). Sotsiokulturni aspekty rozpodilu ta realizatsii korporatyvnoho kontroliu v intehrovanykh korporatyvnykh obiednanniakh [Socio-cultural aspects of the distribution and realization of corporate control in integrated corporate associations]. *Efektivna ekonomika – Effective Economics*, No 1. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7207> [in Ukrainian].
3. Hutsaliuk, O.M. (2017). Innovatsiina skladova v upravlinni efektyvnistiu intehratsiinykh peretvoren korporatyvnykh pidpriemstv [The innovative component in managing the efficiency of integration transformations of corporate enterprises]. *Visnyk Odeskogo natsionalnoho universytetu. Seriya: Ekonomika – Bulletin of Odessa National University. Series: Economics*, Vol. 22, Issue 10 (63), pp. 102-108 [in Ukrainian].
4. Dobrovolska, V.V. (2014). Korporatyvnyi kontrol u sferi hospodariuvannia: poniattia ta oznaky [Corporate control in the field of economic activity: concepts and features]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhaonoho universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University*, Vol. 1, Issue 3, pp. 231-235 [in Ukrainian].
5. Yevtushevskiy, V.A. (2006). Korporatyvne upravlinnia: pidruchnyk [Corporate governance: textbook]. Kyiv: Znannia. 406 p. [in Ukrainian].
6. Ivanov, Yu.B., & Pylypenko, A.A. (2012). Intehratsiinyi rozvytok subiektiv hospodariuvannia: teoretychne obgruntuvannia ta orhanizatsiia upravlinnia: monohrafiia [Integration development of business entities: theoretical substantiation and organization of management: monograph]. Kharkiv: VD Inzhek. 400 p. [in Ukrainian].
7. Serdyukov, K.H. (2018). Korporatyvnyi kontrol v systemi upravlinnia hospodarskymy tovarystvamy: dysertatsiia doktora ekonomichnykh nauk [Corporate control in the management system of business entities: dissertation of Doctor of Economic Sciences]. Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Ministry of Education and Science of Ukraine. Kharkiv. 558 p. [in Ukrainian].
8. Serdyukov, K.H. (2018). Korporatyvnyi kontrol v hospodarskykh tovarystvakh: teoriia, metodolohiia, praktyka: monohrafiia [Corporate control in business entities: theory, methodology, practice: monograph]. Kharkiv: Konstanta. 400 p. [in Ukrainian].
9. Hutsaliuk O.M., Bondar Iu.A., Popov O.Y. (2022). Formuvannia investytsiynoyi pryvablyvosti ta zabezpechennia ekonomichnoyi efektyvnosti korporatyvnoyi intehratsiynoyi asotsiatsiyyi. [Forming of Investment Attractiveness and Providing of Economic Efficiency of Corporate Integration Association]. *Economic Herald of the Donbass*. 2 (68). pp. 41-51. [in Ukrainian].

THE CONCEPT OF FORMING A SYSTEM OF CORPORATE CONTROL IN INTEGRATION ASSOCIATIONS OF JOINT-STOCK COMPANIES

FRANKO Oleksandr

Private Higher Education Institution «Rauf Abyazov East European University»

The purpose of the article is to explore the concept of forming a corporate control system in integration associations of joint-stock companies, aimed at ensuring management efficiency, decision-making transparency, and risk minimization for shareholders. The research methodology is based on the analysis of existing approaches to corporate governance, integration processes, and the systematization of modern principles of control and risk management.

The results of the study show that the integration of joint-stock companies into larger corporate structures allows for the achievement of synergy through the integration of financial, material, and intellectual resources, which ensures increased corporate governance efficiency and long-term company development. It has been determined that integration associations of joint-stock companies represent a special form of corporate interaction among shareholder companies, involving the creation of a group of interconnected joint-stock companies functioning under a single management center. It is substantiated that, under conditions of integration, the formation of an effective corporate control system is crucial, ensuring transparency of management decisions, protection of shareholder rights, risk minimization, and enhanced operational efficiency.

The author identifies that the corporate control system should be based on key principles such as transparency, accountability, control effectiveness, integration of control with risk management, adaptability, balance of rights and responsibilities, fairness, preventiveness, democracy, rationality, and informational transparency. Important components of the corporate control system in integration associations of joint-stock companies include strategic, financial, and operational control, control over corporate norms and ethics, risk management, control of the execution of innovation programs, automation and digitalization of control, informational transparency, reporting, and accountability.

The scientific novelty lies in defining key principles and components of the corporate control system for integration associations, including strategic, financial, operational control, as well as automation and digitalization of control.

The practical significance of the study is that the developed corporate control system promotes the stability and efficiency of integration associations of joint-stock companies, enhancing decision-making transparency and shareholder rights protection. Prospects for further research include improving risk management methods and integrating innovations into the control system in a dynamic market environment.

Keywords: corporate control, systems of corporate control, integration associations, joint-stock companies, risk management, transparency, synergy.